

NATURRESERVAT

VÄLKOMMEN TILL RYSSBERGEN

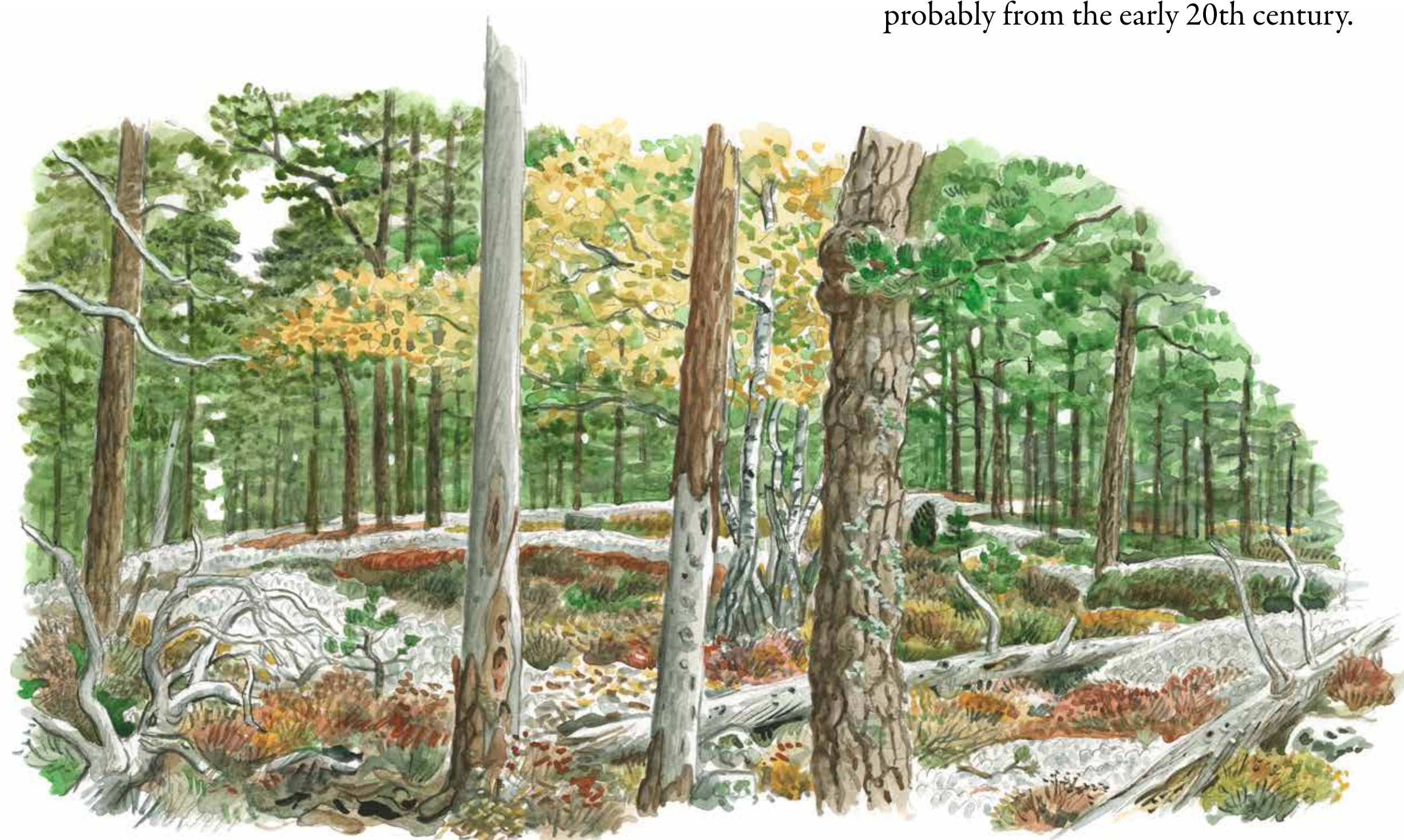
På Ryssbergen är de äldsta träden lika gamla som i Tyresta nationalpark – över 300 år. Naturreservatets gamla och döda träd är hem åt en mångfald av insekter, fåglar, fladdermöss och svampar. Håll ögon och öron öppna så upptäcker du kanske några av dem på din väg genom skogen!

GAMMELSKOG

Ryssbergens kuperade terräng har i alla tider gjort det svårt att bruka skogen. Hällmarkernas och branternas träd har fått leva och dö i sin egen takt, i fred från yxor, sågar och skogsbruksmaskiner. Många tallar är idag flera hundra år gamla. Här finns också gott om döda träd, både stående och liggande, som långsamt bryts ner av svampar och insekter.

SKOGENS MÅNGFALD

I Ryssbergens gammelskog finns ett rikt växt- och djurliv. Många fåglar, fladdermöss, svampar, insekter, mossor och lavar är knutna till de gamla tallarna och den multnande veden. Här finns också gamla ekar som är hem för sällsynta lavar och svampar. År 2018 brann en del av skogen. Efter branden dök flera sällsynta och brandberoende skalbaggar upp.

SPÅREN FRÅN FÖRR

I området runt Hjässan finns flera gamla militära anläggningar. Här syns bland annat flera stridsvärn, troligtvis från början av 1900-talet. Men människan har varit verksam i området betydligt längre tillbaka i tiden än så. På ett av brandfälten har en bit slagen kvarts hittats. Kvarts är en hård bergart som bland annat använts till pilspetsar och andra redskap under stenåldern.

 Welcome to Ryssbergen Nature Reserve!

Ryssbergen's hilly terrain has made it difficult to carry out forestry here at any time. The forest has been allowed to grow at its own pace, and some pines are now more than 300 years old. Here are also many old oaks and plenty of dead, decaying wood. The old and dead trees are home to a diversity of insects, birds, bats, and fungi. In 2018 parts of the forest burned down. After the fire a number of rare and fire-dependent beetles appeared.

The nature reserve contains several old military installations, probably from the early 20th century.

Tallticka
Porodaedalea pini

Ser du en tallticka vet du att trädet den växer på troligtvis är över 150 år gammalt.

Vintertagging
Irpicodon pendulus

Vintertagging växer bara på döda eller döende tallar, ofta mer än 250 år gamla.

Blåmossa
Leucobryum glaucum

Blåmossa är en typisk art i hällmarkstallskog. Mossan är lätt att känna igen med sina ljus gröna, välvda och kompakta kuddar på marken.

Styvmorsviol
Viola tricolor

Styvmorsviolen är en av många växter som pryder de ljusöppna hällarna runt Hjässan tidigt på våren. Klippängarna besöks av bin och andra insekter i jakt på nektar att äta.

Axveronika
Veronica spicata

Hällmarker med gamla tallar kännetecknar stora delar av Ryssbergen. De gamla och döda träden är hem för en mångfald av skalbaggar, svampar och fåglar.

Axveronikan är precis som styvmorsviolen knuten till solöppna hällmarker men växer bara där det finns kalk i marken. Axveronikan blommar i juli–augusti.

SKOGSBRANDEN – LIVSVIKTIG FÖR MÅNGA

I Ryssbergen finns spår efter både gamla och nyare bränder. En skogsbrand är en dramatisk händelse för både människor, växter och djur men också en naturlig del i skogens ekosystem. De döda träden som branden lämnar efter sig gynnar skalbaggar och andra arter som behöver bränd eller död ved för sin överlevnad. Insekterna blir till mat åt hackspettar och andra fåglar.

VISSTE DU ATT:

- En del insekter har särskilda sensorer på kroppen som gör att de kan upptäcka en skogsbrand på flera kilometers avstånd.
- Det finns växter vars fröer behöver utsättas för mycket hög värme för att gro.
- Tallar är experter på att klara skogsbränder tack vare tjock bark och en krona som sitter högt på stammen. I barrskogar som aldrig brinner konkurreras tallen med tiden ut av granen.

Blå praktbagge (ca 10 mm)
Phaenops cyaneus

Den blå praktbaggen lägger sina ägg under barken på nyligen döda tallar och söker sig gärna till branddödade tallar.

Liten brandlöpare (ca 5 mm)
Sericoda quadripunctata

Liten brandlöpare dyker upp på bränd jord där det finns gott om bytesdjur.

Sotpraktbagge (ca 12 mm)
Melanophila acuminata

Sotpraktbagge har värmekänsliga organ på kroppen och kan känna av värmestrålning från skogsbrand på långt avstånd. Den är snabbt på plats för att lägga ägg i den brända veden, ofta redan innan branden är släckt.

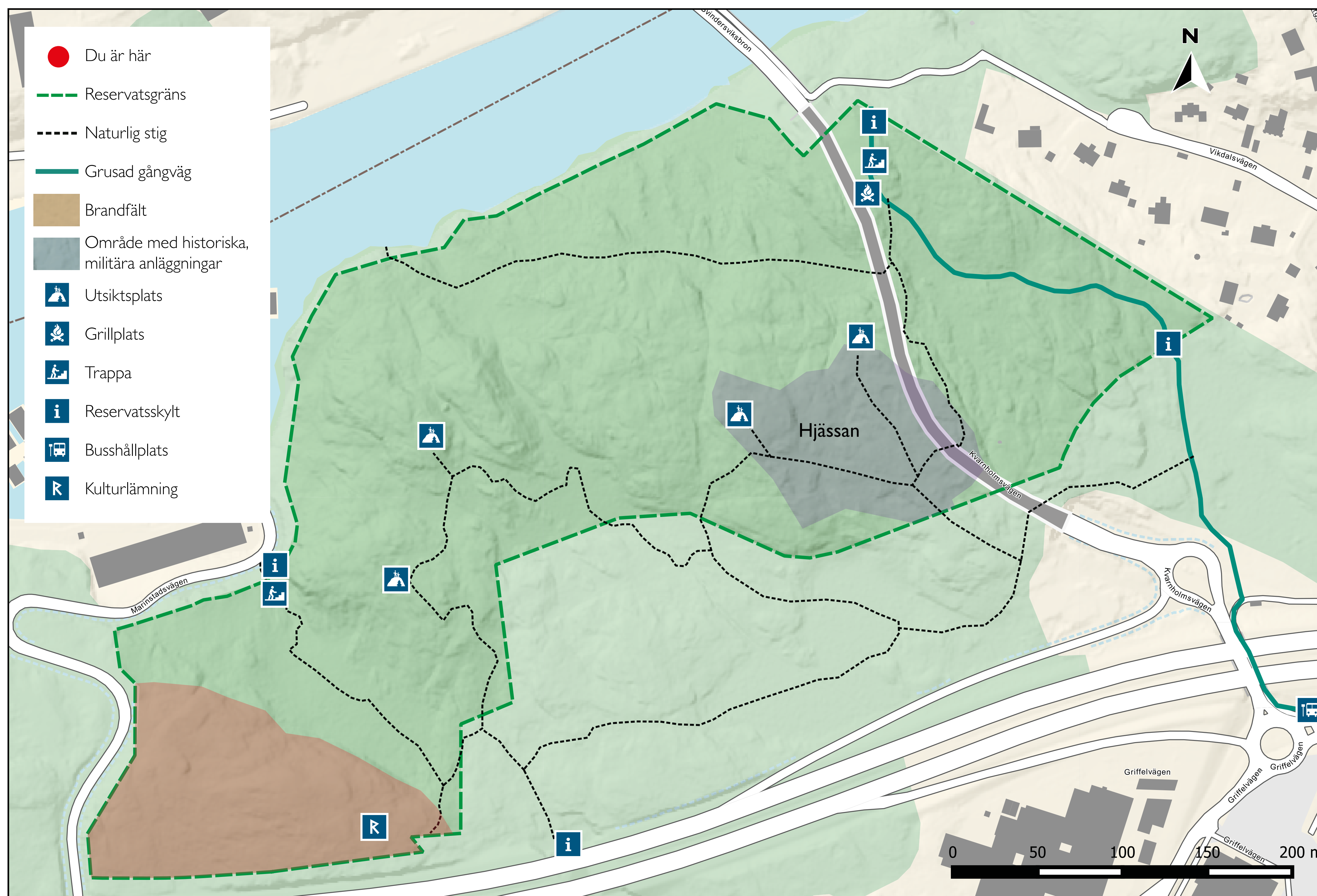

Brandljud. På naturreservatets gamla tallar finns spår efter flera bränder, så kallade brandljud. De bildas där trädens bark skadats av eldens flammor.

BRANDLJUD

NATURRESERVAT

FLADDERMÖSSEN – NATTENS TYSTA JÄGARE

Ryssbergens gamla träd med sina håligheter och barksprickor är bra boplatser för fladdermöss. Sju av Sveriges nitton fladdermusarter har påträffats här.

VISSTE DU ATT:

- Alla Sveriges fladdermusarter lever av insekter.
- En enda fladdermus kan äta upp till 1000 myggor i timmen.
- Fladdermöss är nattaktiva och orienterar sig i mörkret med hjälp av ultraljud, det vill säga höga ljud som vi människor inte kan höra.
- Alla Sveriges fladdermöss är fridlysta.
- Av landets nitton arter är tolv med på den svenska rödlistan över arter som är mer eller mindre hotade.
- Fladdermössen går i dvala på vintern.

Större brunfladdermus
Nyctalus noctula

Sveriges största fladdermus.
Kroppen är 7–8 cm. Mellan vingspetsarna mäter den 30–45 cm.

Nordfladdermus
Eptesicus nilssonii

En av de lite mer ovanliga arter som påträffats i Ryssbergen.

Dvärgpipistrell
Pipistrellus pygmaeus

Europas minsta fladdermusart.
Kroppen är bara 3–5 cm.

VAR RÄDD OM NATUREN!

I naturreservatet gäller inte Allemansrätten fullt ut. Istället gäller särskilda regler.

Inom reservatet Ryssbergen är det förbjudet att:

- § gräva, hacka, borra, rista, måla eller på annat sätt skada berg, jord eller sten
- § fälla eller skada levande eller döda träd eller buskar
- § skada vegetation genom att gräva upp växter eller ta bort mossor, lavar eller vedlevande svampar
- § göra upp eld annat än på anvisad grillplats
- § medföra okopplad hund
- § tälta
- § cykla annat än på anlagda grusvägar
- § sätta upp skylt, affisch, orienteringskontroller eller liknande anordning annat än tillfälligt i samband med exempelvis föreningsverksamhet, skolverksamhet och tillåtna tävlingar
- § anlägga permanenta eller tillfälliga klätterleder, klättra i berg med hjälp av linor eller liknande aktiviteter.

Utän naturreservatsförvaltarens tillstånd är det förbjudet att:

- § anordna större tävlingar, marknader, event eller liknande verksamheter med fler än 100 personer, med undantag för aktiviteter som ordnas av skolor och förskolor för dess elever
- § utföra enstaka vetenskaplig undersökning eller studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurliv eller påverka artens fortlevnad lokalt i området.

RESERVATSAKTA

Bildat år: 2023

Storlek: 13,6 hektar

Syfte: Att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets hällmarkstallskogar, bergbranter med gamla tallar samt lövdominerade skogspartier med hassel, ek och grova aspar ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarande av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av ett tätortsnära naturområde för rekreation och friluftsliv.

Markägare och naturvårdsförvaltare: Nacka kommun

Hundar ska hållas i koppel året om.
🇬🇧 Dogs must be on a leash.

Ta med dig skräpet härifrån!
🇬🇧 Please take your litter home.

Den mest uppdaterade informationen om naturreservatet kan du hitta på naturkartan.

NACKA
KOMMUN